UUTISET

Tulotason näkökulmasta ei ole ongelma, jos lihan hinta joitakin prosentteja nousee. **PROFESSORI JYRKI NIEMI, MAA- JA ELINTARVIKETALOUDEN TUTKIMUSKESKUS**

Pk-yritysten ja maatilojen lainamarginaalit nousevat edelleen

Pk-yritysten ja maatilojen lainoista peritään 2–4 prosentin marginaaleja.

JAANA KANKAANPÄÄ

Hyvät yritykset saavat rahoitusta edellisemmin kuin huonot. Eron ennakoidaan kasvavan.

Taloushallintoliiton toimitusjohtaja **Juha Ahvenniemi** sanoo pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen muuttuneen vuodessa rajusti.

”Muutos on erittäin huolestuttava”, Ahvenniemi kommentoi.

Rahoituksen saatavuus on vaikeutunut. Sen hinta kallistui selvästi. Tämä haittaa puolta pk-yrityksistä paljon tai erittäin paljon.

Edellisvuonna joka neljäs yritys koki rahoituksen ongelmia toiminnassaan ja investoinneissaan.

Taloushallintoliiton kyselyyn vastasi 260 tilitoimistoa, miten ne näkevät asiakkaidensa tilannetta. Vastaajat hoitavat 45 000 yrityksen taloushallintoa.

”Tilitoimistoilla on ajantasainen kuva pk-yritysten taloudesta”, Ahvenniemi sanoo.

Marginaali nousi liki prosentin

Viime keväänä pk-yrityksiä rahoitettiin keskimäärin kahden prosentin lainamarginaalilla. Tämän pankki tai muu rahoittaja perii viitekoron päälle.

”Lainamarginaaleissa skaala leveni hyvin suureksi”, varatoimitusjohtaja **Timo Lindholm** Suomen Yrittäjistä sanoo.

Suomen Pankin selvitys kertoo etenkin suurissa yrityksissä marginaalien nousseen. Samaa tapahtui vajaassa puolessa keskisuuria ja pieniä yrityksiä.

Pk-yritysten vakuudet eivät aina riitä, jolloin lainamarginaali nousi kolmeen ja neljäänkin prosenttiin. Pankit haluavat kattavat vakuudet.

POP-ryhmän pankit lainaavat pk-yrityksille nyt hieman yli kahden prosentin keskimarginaalilla. Vuoden euribor noteerattiin tiistaina liki 0,59 prosentiksi.

”Vuodessa marginaalit nousivat 0,50–0,75 prosenttiyksikköä”, aluejohtaja **Anna-Maija Broo** Pohjanmaan Osuuspankista Kauhavalta haarukoi.

Vakuudettomista lainoista pankki voi Broon mukaan hinnoitella neljän prosentin marginaalia. Maatiloja pankki lainoittaa samoin yritysehdoin.

Kauhavalla yritysrahoituksen kysyntä jatkuu vilkkaana. Rahaa saavat hyvät yritysideat ja laajennukset. Maatiloilla lainoitetaan nyt paljon sukupolvenvaihdoksia.

Erot kasvavat yritysten välillä

Yrittäjien Lindholm näkee yritysrahoituksen tiukentuneen. Samaa kertoo Taloushallintoliiton selvitys ja yrittäjäbarometrikin helmikuussa.

”Aivan niin synkkää kuvaa se ei anna mitä tilitoimistot”, Lindholm ennakoi.

Lisääntynyt pankkisääntely vaikuttaa yritysrahoitukseen. Pankkien riskinotto on varovaista, sillä maksuhäiriömerkintöjä on yli 52 000 yrityksellä. Tämä on 20 000 hyviä aikoja enemmän.

Asiantuntijajohtaja **Jari Tirkkonen** OP-Pohjola-ryhmästä lisää pankkiveron ja varainhankinnan kallistumisen syihin, miksi rahoitus kallistuu.

”Alle kahden prosentin marginaalilla lainaamme vielä hyvälle yritykselle”, Tirkkonen lupaa.

Hän ennakoi yritysten lainamarginaalien edelleen nousevan. Hajonta yritysten välillä kasvaa. Hyvä vakuus ja luottoluokitus alentavat etenkin lyhytaikaisen rahoituksen hintaa.

Suuryrityksiä syytetään pidentyneistä maksuajoista, mikä heikentää pk-yritysten kassavalmiutta. Maksut saattavat viipyä kuukauden tai kaksi.

JUHANI VIITALA

Yhä enemmän yrityksiä joutuu maksujärjestelyihin

Heikoimpien yritysten lainojen marginaalit kasvaneet jopa viiteen prosenttiin

Yhtiöiden kyky hoitaa velkojaan heikkenee vuosi vuodelta, kun taloustilanne kiristyy ja yritysten kate ja kassavirta pienenee.

”Yhä enemmän yrityksiä joutuu erilaisiin järjestelyihin velkojen vuoksi. Esimerkiksi maksuohjelmia muutetaan tai myönnetään lisärahoitusta”, johtaja **Harri Rannikko** Nordean yritysasiakkaat -yksiköstä sanoo.

”Rahaa ei yrityksissä nyt tarvita investointeihin, vaan tarkoitus on pysyä hengissä. Käyttöpääomasta on puutetta.”

Suuremmissa ongelmissa ovat heikot yritykset. ”Hyvän talouden yritykset saavat rahaa aina ja pienemmällä korolla kuin heikot yritykset.”

Haarukka 1-5 prosenttia

”Marginaalien haarukka on kasvanut, vuoteen 2007 asti se vaihteli yhdestä kahteen prosenttiin. Nyt parhaimmat yritykset saavat lainaa reilun prosentin marginaalilla, mutta heikoimmat joutuvat maksamaan kolme, neljä ja jopa viisi prosenttia”, Rannikko sanoo.

Varsinainen korko on erittäin matala. Yritykset sitovat lainansa usein kolmen tai kuuden kuukauden euriboriin, joiden korot ovat ovat 0,2 prosentin paikkeilla. Marginaalit siis määräävät todelliset lainan kulut.

Rannikko muistuttaa, ettei ole kovin kauan, kun korot olivat viiden prosentin paikkeilla. ”Silloin marginaalit olivat selvästi pienempiä.”

”Ei korko yrityksiä tapa”

Hänen mukaansa korko on joka tapauksessa edelleen varsin edullinen.

”Ei korko yrityksiä tapa, vaan ongelmat liiketoiminnassa ja taloustilanteessa.”

Hankaluuksissa olevien yritysten määrä lisääntyy hitaasti mutta jatkuvasti. Osa selvisi vuoden 2008 taloussokista, mutta eivät ole pystyneet kunnolla palautumaan.

”Suurimmat hankaluudet ovat usein alihankkijoilla. Isot ovat siirtäneet alihankintansa halpamaihin, aluksi Viroon, Puolaan ja sitten Kiinaan ja Intiaan.”

Firmoilla, jotka ovat siirtäneet toimintaa ulkomaille, menee Rannikon mukaan muita paremmin.

”Työvoimakustannukset ovat Suomessa kovat. Pahin tilanne on puhtaasti kotimarkkinoilla toimivilla, joilla kustannukset ovat suuret ja kate pienenee kovan kilpailun vuoksi.”

Marginaalien nousu johtuu siitä, että pankkien käsitykset riskeistä ovat muuttuneet. Takavuosina, kun taloudessa meni hyvin, riskejä jopa aliarvioitiin eikä marginaalit kattaneet kustannuksia.

Samoin pankkien varainhankinta on kallistunut selvästi.

Pankeilta vaaditaan enemmän pääomia

Euroopassa on tiukennettu sääntelyä eli nostettu pankkien vakavaraisuusvaatimuksia, jolloin omaa pääomaa täytyy olla aiempaa enemmän suhteessa luottoihin.

Vakavaraisuuden vahvistaminen merkitsee Rannikon mukaan käytännössä sitä, että pankin tulee tehdä aiempaa parempaa tulosta. Sitä tehdään lainojen marginaaleja kasvattamalla.

Vakavaraisuutta pankit voisivat parantaa myös luotonantoaan supistamalla, mutta Nordea lisää pääomaa mieluummin tulosta parantamalla.

JOUKO KYYTSÖNEN

KOMMENTTI

Pääomalle halutaan luja tuotto

Eurosäännöt pakottavat pankit parantamaan vakavaraisuuttaan eli nostamaan omaa pääomaansa. Pankeissa pääoman tuotto on ollut pitkään varsin hyvä, yli kymmenen ja jopa yli 15 prosenttia.

Kun omistajat haluavat osinkoa ja tuottoa omalle pääomalle suhteessa yhtä paljon kuin aiemmin, on tuottojen noustava, minkä vuoksi lainamarginaaleja korotetaan.

Myös matalat korot vaikuttavat marginaaleihin. Pankit keräsivät hyvää tuottoa korkeiden korkojen aikana sijoittamalla talletustileillä makaavia rahoja eteenpäin. Niin tehdään nykyisinkin, mutta matalat korot eivät suurta tuottoa tuo.

JOUKO KYYTSÖNEN

Lihavero ei innosta suomalaisprofessoria

Ruotsissa maatalousvirasto on ehdottanut lihalle hiilidioksidiveroa, jotta ruuantuotannon päästöt vähenisivät.

Verotuksella on vaikea vähentää lihan kulutusta ja ilmastovaikutuksia, arvioi professori **Jyrki Niemi** Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta.

Suomalaisten kotitalouksien menoista menee ruokaostoksiin entistä pienempi osa, tätä nykyä noin kahdeksasosa. Siksi lihan pitäisi kallistua paljon ennen kuin kulutus vähenisi merkittävästi.

”Jos lihaa halutaan, sitä toki ostetaan. Tulotason näkökulmasta ei ole ongelma, jos lihan hinta joitakin prosentteja nousee.”

Esimerkiksi viime vuonna naudan- ja sianliha kallistuivat Suomessa 12 prosenttia, mutta kulutus ei osoita hiipumisen merkkejä.

Niemen mukaan olisi olennaista pohtia, mitä lihan tilalle ostettaisiin, jos hinta nousisi merkittävästi. Hiilidioksidipäästöt voisivat kasvaa entisestään, jos leivän päälle laitettaisiin makkaran sijaan juustoa.

Maa- ja metsätalousministeriön mukaan Suomessa ei ole harkittu vastaavaa lihaveroa kuin Ruotsissa on nyt ehdotettu.

STT

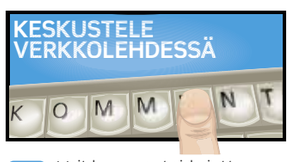

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*

MARKKU VUORIKARI

Naudanliha kallistui viime vuonna Suomessa 12 prosenttia. Kulutus ei osoita hiipumisen merkkejä.

Lappeenranta saa osuustoiminnan johtamisen lahjoitusprofessuurin

Lappeenrannan teknillinen yliopisto saa uuden lahjoitusprofessuurin osuustoiminnallisten yritysten johtamisessa.

Osuustoiminnan neuvottelukunta lahjoitti tiistaina varat uuteen professuuriin. Professoriksi nimetään kauppatieteen tohtori **Iiro Jussila**.

Professuuri liittyy kansainväliseen osuustoiminnan vuoteen, jota Yhdistyneet kansakunnat viime vuonna juhlisti.

Teollisuusneuvos **Otto Mikkonen** asettaa tavoitteeksi tuottaa uutta ja luotettavaa tietoa osuustoiminnallisesta liikkeenjohdosta ja hallinnon kehittämisestä.

”Teemavuosi kannusti huomioimaan osuustoimintaa vahvasti tieteessä”, neuvottelukunnan puheenjohtaja taustoittaa.

Osuustoimintavuosi avasi kehityksen vuosikymmenen kansainvälisen osuustoiminnassa. Yritysmalliin panostetaan vahvasti vuoteen 2020 asti.

Elinkeinoelämässä osuustoimintayrityksillä on Mikkosen mukaan merkittävä rooli. Rooli on vahva kansallisen hyvinvoinnin rakentamisessa ja suomalaisessa omistuksessa.

Lahjoittajat rahoittavat uutta professuuria vuosina 2013–2017. Siihen liittyy mahdollisuus jatkaa professuuria vielä kaksi vuotta lisää.

Pellervo Seura sekä OP-Pohjola-ryhmän tutkimussäätiö ja Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta lahjoittavat varat osuustoiminnallisten yritysten johtamisen professuuriin.

Osuustoiminnan neuvottelukunta edustaa laaja-alaisesti suomalaista osuustoimintaa. Neuvottelukunta on perustettu vuonna 2001.

MT

Puuliitto asetti virolaisyrityksen saartoon

Puuliitto julisti tiistaina virolaisen metsäpalveluyritys Getrimpex Oü:n saartoon.

Liitto perustelee saartoa sillä, ettei yritys ole noudattanut metsäalan työehtosopimusta. Liiton mukaan rikkomukset ilmenevät Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tarkastusraportista.

Puuliitto syyttää rikkomuksista myös Metsähallitusta, joka liiton tietojen mukaan on teettänyt useita urakoita Getrimpexillä.

MT

PÄIVÄN KYSYMYS

Mikä on ulosmarssi?

Työntekijät järjestivät Suomen ainoalla ruutitehtaalla Laukaan Vihtavuoressa ulosmarssin maanantai-iltana. Noin sadan työntekijän mielenilmaus kesti vuorokauden.

UPM:n Rauman tehtaalla oli 500 työntekijän ulosmarssi viime viikon perjantaina. Sekin kesti vuorokauden.

Mikä on ulosmarssi, Metallityöväenliiton tutkimuspäällikkö Jorma Antila?

Työväki nimenmukaisesti marssii pois työpaikalta. Sen pituus vaihtelee, mutta yleensä puolilta päivin lähdetään ja työt seisovat loppupäivän. Ulosmarssi on spontaani mielenilmaus jotain työnantajan päätöstä vastaan, esimerkiksi yt-neuvotteluita tai irtisanomisia. Siitä ei ilmoiteta etukäteen, vaan se alkaa, kun luottamusmies siitä ilmoittaa.

Ulosmarssi on laiton, jos työehtosopimus on voimassa. Saavutetaanko niiden avulla jotain?

Päätökset tehdään yt-neuvotteluiden pohjalta, joten tuloksia on vaikea arvioida. En tiedä, ovatko ulosmarssit lisääntyneet. Rangaistus riippuu siitä, tekeekö työnantaja siitä ilmoituksen ja haastaako työnantaja työntekijät oikeuteen. Aikaisemmin ei viety, mutta jossain määrin suhtautuminen ulosmarsseihin on tiukentunut.

AIMO VAINIO

TALOUDESTA LYHYESTI

Etla alensi arviota kestävyysvajeesta

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA arvioi uudessa raportissaan Suomen julkisen talouden kestävyysvajeen olevan 1–2,5 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Vuonna 2010 tehty arvio oli 2,5 prosenttia.

Etlan mukaan yhteen prosenttiin päästään, jos talouskriisi päättyy. Uutta arviota pienentävät viime vuosina päätetyt veronkorotukset, päätökset työurien pidentämisestä sekä muuttunut väestöennuste.

”Koulujen kesälomia myöhemmäksi”

Yritysten mielestä peruskoulun, lukion ja ammattikoulun kesälomia pitäisi siirtää pari viikkoa nykyistä myöhemmäksi. Ajatus sai kannatusta EK:n, Suomen Yrittäjien ja kauppakamarien kyselyssä.

Puolet vastanneista yrityksistä puolsi myöhäisempiä kesälomia, kuusi prosenttia vastusti ja 44 prosenttia ei ottanut kantaa.

Matkailualan yritykset ja etujärjestöt ovat esittäneet, että Suomen koulujen kesälomien pitäisi olla lähemmäksi yleistä eurooppalaista lomakautta, joka jatkuu elokuun loppuun. Siirto pidentäisi matkailukautta.

Kyselyyn vastasi 1 500 yritystä.

Korkman: Taloustilanne edelleen haavoittuva

Professori **Sixten Korkmanin** mielestä taloustilanne euromaissa on edelleen haavoittuva ja kriisi voi kärjistyä uudelleen.

Luottamus ja optimismi ovat lisääntyneet, mutta monissa maissa on kuitenkin taantuma, joissain lama ja on monenlaisia riskejä, Korkman muistuttaa.

Äänitemyynnin lasku katkesi Suomessa

Digitaalisten musiikkipalveluiden myynti Suomessa kasvoi viime vuonna reilun kolmanneksen edellisvuodesta. Eniten kasvua kertyi suoratoistopalvelu Spotifylle.

Musiikkituottajien kattojärjestön IFPI:n mukaan digitallenteiden myynti paikkasi viime vuonna ensimmäistä kertaa perinteisten tallenteiden myyntikatoa.

Viime vuoden myydyin albumi oli Vain elämää -tv-sarjan kokoelma. Toiseksi myydyin oli Robinin Koodi.